

מאוצרות הפרשה

הקל אל הכבד. בין עונש לעונש מעניקים לו די זמן לחשוב את השבון מעשיו. זאת מלבד שבעת ימי התבוננות המוענקים לאדם שיחליט הכהן אם טמא הוא או טהור. לא תמיד רואים אנו בחוש את סיבת הנגעים. אך לעיתים הקב"ה מגלה לנו טפח מה"עונש" אותו קיבל האדם. הא לנו סיפור נפלא שקרה בביתו של הגר"ח קניבסקי שליט"א: בני משפחה ידועה שאחת מאחיותיהם סובלת מבעיה רפואית קשה בכליות עד שהפסיקו לעבוד ונצרכה לטיפול דיאליזה קשים ומורכבים, החליטו להתגייס לעזרתה והחליטו לתרום לה כליה. האחים עשו בדיקת התאמה ונמצא כי ארבע מתוכם מתאימים לתרום לאחות את הכליה החסרה. הארבעה סיכמו ביניהם להיכנס אל מעונו של מרן שר התורה ולעשות שם הגרלה מי מביניהם יזכה במצווה החשובה. האח הצעיר התלבט וחכך בדעתו ואף נטה שלא להסכים לתרום אולם בכל אופן הסכים להיכנס עם שלושת אחיו לבית מרן ולערוך את ההגרלה. ביום רביעי, י"ח בכסלו תשע"ה, נכנסו האחים וקיימו את הגורל בביתו של הגר"ח ועל פי תוצאות ההגרלה עלה כי דווקא האח הצעיר זכה במצווה... האח החל לבכות וסיפר כי יש לו משפחה עם ילדים קטנים וכי הוא חושש לעבור את הניתוח. הוא הבהיר כי מלכתחילה לא היה בדעתו לתרום אולם עשה זאת רק לאחר ששוכנע וקעת הוא מבקש לחזור בו. הסובבים היו בטוחים שמרן יורה לערוך את ההגרלה שוב בין שלושת האחים הנותרים המסכימים מרצונם לתרום, אולם להפתעת כולם התעקש הגר"ח ואמר לאח הצעיר כי כיוון שיצא הוא בגורל ולא מישהו אחר עליו לתרום את כלייתו לאחותו החולה. "אתה לא תפסיד מכך וזה יהיה לך לבריאות!"... ביום ראשון, כ"ב כסלו, נערך הניתוח בבית הרפואה "בלינסון" בפתח תקווה כאשר בחדר אחד נותח האח הצעיר, שמגופו הוצאה הכליה, ובחדר השני שהתה אחותו החולה ממתנה להשתלחה. לאחר הוצאת הכליה היו הרופאים המומים משום שגילו בגופו של האח הצעיר גידול קטן ממאיר מתחת לכליה, שכבר שלח גרורות לכיוון הלב ולדבריהם לא היו יכולים להבחין בו ללא קיום הניתוח. הרופאים הבהירו כי אם היו ממתנינים עוד קצת זמן הרי שהגידול היה מתפשט לגמרי ללב ולא היה ניתן לטפל בו, רח"ל. כמובן שהכליה לא הייתה ברת השתלה, והאחים חזרו לקיים גורל נוסף כדי לדעת מי מהם יזכה להיות התורם, אולם הכל יצאו בהתפעלות איך בזכות קיום המצווה וביזכות התעקשותו של הגר"ח על קיום הגורל והברכה שהעניק בעקבות כך, ניצלו חייו של האח הצעיר. הרי לנו דוגמה נפלאה, שכאשר הקב"ה מביא "צרה" על האדם, יקבל עליו דין שמיים באהבה, ותמיד יחדיר לתודעתו כל מאן דעביד רחמנא לטב עביד. הכל, ממש הכל, ל... טובה. (ברכת דוד)

ולקח למטהר שתי צפרים חיות טהורות (יד), לפי שהנגעים באים על לשון הרע שהוא מעשה פטופטי דברים, לפיכך הוצקו לטהרתו צפרים שמפטטים תמיד בצפצוף קול (רש"י). שאלו את רבי חיים קניבסקי שליט"א, הדמיון לפטפט ציפורים היה מובן אם צרעת הייתה באה על דברים בטלים, אבל מה הקשר בין פטפט הציפורים ללשון הרע? השיב רבי חיים, ללמדנו שכאשר מדברים דברים בטלים, ודאי שידברו גם לשה"ר, כי ברוב דברים לא יחדל פשע' (משלי י"ט).

וילדה זכר (יב, ב) בזוהר (פה ד"ה ובספרא) איתא, מיום המילה שמתחיל הנשמה הקדושה לננום בתוך הגוף הישראלי אינה מתישבת על מקומה הראוי עד אחר ל"ג יום. ובה יש להבין אחד מהטעמים של ל"ג בעומר, אחר שנימולו ערב פסח במצרים או לא נתיישב בתוכם רוח"ק עד שמצאה מנוח אחר ל"ב בעומר, וביום ל"ג הוא כמו מי לילדת שהוא גמר טהרה. (תורת משה השלם)

והצרוע אשר בו הנגע בגדיו יהיו פרמים וראשו יהיה פרוע ועל שפם יעטה וטמא טמא יקרא (יג,מה)

כותב רש"י, משמיע שהוא טמא ויפרשו ממנו. [דהיינו, שהוא עצמו אומר, "אני טמא! רחקו מעלי!"]. כתוב בגמ' שבת (ס"ז.), וטמא טמא יקרא, צריך להודיע צערו לרבים ורבים יבקשו עליו רחמים. שאל מרן החפץ חיים זצ"ל הרי כתוב כשהגר השליכה את ישמעאל "וישמע אלקים את קול הנער", ושאל רש"י שם למה קול הנער ולא קול הגר? ותירץ מכאן שיפה תפילת החולה מתפילת אחרים עליו והיא קודמת להתקבל, והטעם בזה כי החולה עצמו מתפלל יותר מהלב, וא"כ למה מצורע מבקש מאנשים אחרים להתפלל עליו, עדיף שהוא בעצמו יתפלל?! ותירץ החפץ חיים שהיות שהמצורע דיבר לשון הרע, הפה שלו טמא, ואין לו כבר פה להתפלל. יוצא שכן אדם שמדבר לשון הרע מביא טומאה לפה שלו, ובכך מקלקל את כח התפילה המונח בפיו, לכן המצורע צריך לבקש מאנשים אחרים להתפלל עליו.

כתוב בגמ' (סנהדרין כ"ד) "אמר ריש לקיש פה קדוש יאמר דבר זה?". שאל מרן ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצ"ל, מה הפשט בלשון כאן של 'פה קדוש'? ותירץ שיכול לקרוא שכן אדם אומר דבר והוא טועה, אבל מי שיש לו 'פה קדוש' אז הקב"ה שומר את הפה שלו, יש לו שמירה מיוחדת לא לבוא לידי טעות בדברי תורה, ולכן ריש לקיש אמר על רבי מאיר (שאמר המימרא) "הוא שיש לו פה קדוש איך הוא אמר דבר טעות? הרי יש לו שמירה?!". רואים מכאן את המעלה שיש בשמירת הפה!

פעם אחת מישהו נסע עם מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל וביקש ממנו ברכה על אשה חולה, הגר"ש היה בדרך ואמר "עוד מעט אפגוש את החתן שלי (מרן שר התורה) הגר"ח קניבסקי שליט"א ואבקש ממנו להתפלל", אחד מהאנשים שהיו שם שאל את הגר"ש "הרי הרב גם אדם גדול ומה כוחו של הגר"ח יותר?" ענה לו הגר"ש "שהגר"ח מלבד גדולותו בתורה, יש לו כח מיוחד בברכותיו, שהכלל הוא מי ששומר את הפה שלו, אז ה' גם שומר את הפה שלו, שכל מה שאומר יתקיים". בפרשיות אלו שמדברים על צרעת ורואים שאפשר להינצל מזה ע"י שמירת הפה עלינו ללמוד ולשמור על הפה וכך כל מי שישמור את פיו תפילותיו יתקבלו. (דברי היורה, הגאון רבי יהודה אריה דינר שליט"א)

אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת (יג,ב)
"על דרך המוסר והתוכחה, הלא תראה שהם דברים בלתי טבעיים ואינם חולאים טבעיים בשום פנים, לפי שהבגדים והבתים הם חומר דומם" (הרמב"ם, הל' נגעים). כלומר, הרמב"ם מבאר שמטרת הנגעים הם לזעזע את נשמות ישראל ולאותת לאדם: עצור התבונן! הקב"ה מדבר אליך בשפה אחרת. מדרש זה מפנה את שימת לבנו אל ההדרגתיות של עונשי שמיים. לעולם אין העונש בא על האדם בחטף. אלא – מן

סם חיים - במזומן

"זאת תהיה תורת המצורע" – ובמדרש רבה (ויקרא ט"ז, ב') איתא: הה"ד (תהלים ל"ד, י"ג): "מִי הָאִישׁ הֶחְפֵץ חַיִּים". מעשה ברובל אחד שהיה מחזור בעיירות שהיו סמוכות לציפורי, והיה מכריז ואומר: 'מאן בעי למזבן סם חיים?', (מי רוצה לקנות סם חיים?). אודקין עליה (היו נדחקים עליו). ר' ינאי הוה יתיב ופשט בתורקליניה, (ר' ינאי ישב ולמד בטרקלינו), שמעיה דמכריז מאן בעי סם חיים (שמע את אותו רוכל מכריז מי רוצה לקנות סם חיים), א"ל תא סק להכא זבון לי (אמר לו: בוא עלה לכאן ומכור לי). א"ל לאו אנת צריך ליה ולא דכוותך (ענה לו הרוכל: לא את ושכמותך זקוקים לזה). אטרח עליה סליק לגביה (הפציר בו ר' ינאי, עד שנתרצה הרוכל ועלה אליו). הוציא לו ספר תהלים, הראה לו פסוק "מִי הָאִישׁ הֶחְפֵץ חַיִּים נצור לשונך מרע". א"ר ינאי: כל ימי הייתי קורא הפסוק הזה ולא הייתי יודע היכן הוא פשוט, עד שבא רוכל זה והודיעו: "מִי הָאִישׁ הֶחְפֵץ חַיִּים". לפיכך משה מזהיר את ישראל ואומר להם "זאת תהיה תורת המצורע" תורת המוציא שם רע.

ולכאורה, הקושיא מתבקשת מאליה: מה חידש אותו רוכל לר' ינאי, וממה הוא כ"כ התפעל? וכי ניתן להעלות על הדעת שר' ינאי לא הבין את משמעותו של אותו פסוק מפורסם בתהלים! את התשובה נוכל להבין באמצעות המעשה הבא:

צדיקותו ופרישותו של החפץ חיים מן המפורסמות הן. די להזכיר את זהירותו המופלגת בשמירת הלשון והמהפכה העצומה שחולל באמצעות חיבוריו הנודעים: "חפץ חיים" ו"שמירת הלשון". לזה ניתן כמובן להוסיף גם את דקדוקו הגדול בהלכה, ואת חיבורו הנודע עליו שקד במשך עשרות שנים: ה"משנה ברורה". הסיפורים המתארים את חסידותו וצדיקותו רבים מספור, וכמעט אין אחד ששמע צדיקותו של החפץ חיים לא הגיעה לאזניו. לעומת זאת, גאונותו המופלגת כפי שבאה לידי ביטוי ביצירתו הענקית ה"משנה ברורה", לא זכתה לפרסום באותה מידה.

אחד מבני משפחתו של החפץ חיים הגיע פעם אל הרב מבריסק ותהה באוזניו: "מדוע ה"חפץ חיים" התפרסם בציבור כצדיק, ואילו שמע גאונותו המופלאה לא עשתה לה כנפיים באותה מידה?". ענה לו הרב מבריסק: "החפץ חיים שסלד מכבוד ומפרסום, בודאי התפלל לקב"ה שלא יתפרסם כגאון, והקב"ה שמע לתפילתו, שכן 'רצון יראיו יעשה'".

תשובתו של הרב מבריסק לא הניחה לגמרי את דעת השואל: "אם כן, מדוע כצדיק הוא כן התפרסם?! תהה לעצמו, אך לא העז לשאול את הרב מבריסק. כעבור שנים כשהזדמן למנצ'סטר, הציג את שאלתו בפני ראש הישיבה דשם, תלמידו המפורסם של החפץ חיים, רבי יהודה זאב סגל זצ"ל. השיב לו הרב סגל: "אין כל ספק שהחפץ חיים בודאי ידע מגודל גאונותו, ומשום כך הוא התפלל על כך שלא יתפרסם, אבל הוא בשום אופן לא ראה את עצמו כצדיק, ומשום כך הוא לא ראה צורך להתפלל על זה..."

ואכן, החפץ חיים היה משתדל תדיר לברוח מן הכבוד ככל יכולתו. הוא תמיד נוהג היה לומר, שאע"פ שכאשר האדם נהנה מהעולם הזה מכל סוג של הנאה, הוא פוגם בכך בשכר שמוכן לו בעולם הבא, אבל הנאה של כבוד מפחיתה באופן משמעותי מן העולם הבא שלו. הסיבה לכך היא משום שהנאה של כבוד היא לא הנאת הגוף אלא הנאה של הנשמה, וגם שם בעולם הבא השכר הוא רוחני.

והנה, כאשר הגיע החפץ חיים לגיל תשעים, ביקש מתלמידיו שיכתבו לו ברכת מזל טוב בעיתונים לרגל הגיעו לגיל תשעים. תלמידיו התפלאו: הן הסבא קדישא כה בורח מפרסום, ומה ראה על ככה לבקש שיפרסמו ברכה לרגל יום הולדתו?

הרגיש החפץ חיים בתמיהתם, ואמר להם: "כל ימי טורח אני להחזיר בציבור את חשיבות שמירת הלשון, וההימנעות מלשון הרע ורכילות. תמיד אני מביא את דברי המדרש על רבי ינאי שהתפעל מסם החיים שהציע אותו רוכל. בכל התורה כאשר מופיע השכר של אריכות ימים, לא מדובר בעולם הזה, כפי שמספרת הגמרא במסכת חולין (קמ"ב). על הבן שקיים מצות שילוח הקן בשליחותו של אביו, ונפל ומת למרות שקיים שתי מצוות שנאמר בהם אריכות ימים. הטעם לכך, מבאר שם רבי יעקב, הוא שעיקר השכר הוא ביום שכולו ארוך – בעלם הבא. מעתה היה מקום לחשוב, שגם ההבטחה לחיים המוזכרת ביחס למי ששומר פיו ולשונו היא בעולם הבא. משום כך רוצה אני לפרסם שזכיתי לגיל תשעים, כדי שכל העולם ידע שמי ששומר על פיו ולשונו זוכה לאריכות ימים כאן בעולם הזה". ומכאן תשובה לשאלתנו, על פי דרכו של החפץ חיים זצ"ל:

ישנו חילוק בין רוכל לכל חנווני, כי בעוד אצל החנווני ניתן לקנות בהקפה, הרוכל לעומתו בהיותו מחזור בעיירות אינו מאפשר קניה בהקפה, וכל תשלום חייב להיות מידי במקום. את זאת למד רבי ינאי מהרוכל, שעבור הימנעות מלשון הרע, תשלום השכר אינו בהקפה לעתיד לבוא, אלא התשלום הוא במזומן, כאן בעולם הזה, כדרך שנהוג לשלם לרוכל. דבר זה נודע לרבי ינאי מפיו של הרוכל, ועל כך הוא הביע את התפעלותו. (מתוך "ללמדך" ויקרא" שעתיד לראות לאור מאוניברסיטת בר אבנר פרויקט זצ"ל)

פינת ההלכה

האם צריך להפריש מעשר כספים מתלושי מזון

שאלה: לאחרונה מחלקת הממשלה כרטיסים שאיתם ניתן לקנות מוצרי מזון בהרבה חנויות. וכבר כמה שנים שיש כמה ארגונים כמו 'קרן מזון ומחיה' שמסייעים למשפחות ברוכות ילדים בכרטיסים כאלה בימות השנה ולקראת החגים. ויש להסתפק האם מקבלי הכרטיסים הללו צריכים להפריש מעשר כספים כנגדם או לא? **תשובה:** הגאון רבי שמאי גרוס שליט"א השיב בפשיטות שאין חיוב להפריש מהם מעשר כספים, דמכיון שאין המקבל יכול לעשות כרצונו בסכום זה אלא הוא מוגבל לרכישת מוצרי מזון וכדו' הרי זה כאילו קיבל את המוצרי מזון עצמם במתנה שאינו צריך להפריש מהם מעשר כספים. וכן כתב הגר"ח קניבסקי שליט"א בספרו דרך אמונה הל' מתנות עניים בשם החזון איש, שמי שקיבל חפץ מסויים אינו צריך להפריש מעשר כספים משוויו, ונראה דכרטיסים אלו דינם כחפץ מסויים. והסכימו עמו הגאונים רבי שמואל אליעזר שטרן, רבי נפתלי נוסבוים, ר"ע פריד שליט"א. והוסיף הגר"ש גרוס דנראה לו שמי שקיבל מאביו סכום כסף על מנת שיקנה לעצמו בעקישע לכבוד החג, אינו צריך להפריש ממנו מעשר כספים. דאע"פ שקיבל כסף מזומן מ"מ הרי התנה אביו עמו שלא ישתמש בו אלא למטרה זו וה"ל כחפץ מסויים ואינו צריך להפריש ממנו. (וישמע משה)

חידה שבועית

לאיזה אדם קשה לימים אלו קוראים כלב?

מזל טוב

משנה לודג' : 1. משה אהרן 2. טב אבדו 3. איחור ואלעזר 4. מיטאל אלצ'ק. **משנה לודג' :** לאחר השליש, בכל שאבים שלא אכלו 4 שביעות הם בטוח מתים. **שם הוזהר:** משפחת ברדוג' שימי אברמיק ל"י **מרכז העיני:** משפחות קפלן-בקשט לאירוסי הבן הנכד משפחת מוזס להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחת גינובורג להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחות מלר - כהן קובלסקי - גולדברג ידלר (גני הדרי) להולדת הבת הנכדה הנינה משפחת יחימוביץ להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחות שרייבר - באום להולדת הבת הנכדה **גני הדר:** משפחות יעקובסון - פלדמן לאירוסי הבן הנכד משפחת זילברמן להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחת איזנשטט להכנס הבן לעול תורה ומצוות

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com